

Lösningar till tentamen i kurs SF1605 Kompletteringskurs i linjär algebra 120109.

1. Låt $P(n) = \sum_{k=2}^n \frac{2k-1}{(k-1)^2 k^2} = 1 - \frac{1}{n^2}$. $P(2): VL = \frac{3}{4} = HL$ dvs $P(2)$ är sann.

Vi antar nu att påståendet är sant för ett fixt men godtyckligt valt n och visar att det då är sant för $n+1$:

$$\begin{aligned} \sum_{k=2}^{n+1} \frac{2k-1}{(k-1)^2 k^2} &= \sum_{k=2}^n \frac{2k-1}{(k-1)^2 k^2} + \frac{2(n+1)-1}{(n+1-1)^2 (n+1)^2} = \{\text{induktionsantagande}\} = \\ &= 1 - \frac{1}{n^2} + \frac{2n+1}{n^2 (n+1)^2} = 1 + \frac{2n+1-(n+1)^2}{n^2 (n+1)^2} = 1 - \frac{1}{(n+1)^2}. \end{aligned}$$

Då är $P(n)$ sant för $n \geq 2$ enligt induktionsprincipen.

2. Vi bestämmer först en ortogonal bas i det givna delrummet. Gram-Schmidts metod ger: Låt $\bar{u}_1 = (1,0,1,1)$, $\bar{u}_2 = (2,1,0,1)$. Dessa utgör en bas i det givna delrummet. Låt nu

$$\bar{v}_1 = \bar{u}_1 \text{ och bilda } \bar{v}_2 = \bar{u}_2 - \frac{\bar{u}_2 \cdot \bar{v}_1}{\bar{v}_1 \cdot \bar{v}_1} \bar{v}_1 = (2,1,0,1) - (1,0,1,1) = (1,1,-1,0). \{\bar{v}_1, \bar{v}_2\} \text{ utgör nu}$$

en ortogonal bas i delrummet. Låt $\bar{u} = (1,1,1,1)$. Den sökta projektionen ges nu av

$$\frac{\bar{u} \cdot \bar{v}_1}{\bar{v}_1 \cdot \bar{v}_1} \bar{v}_1 + \frac{\bar{u} \cdot \bar{v}_2}{\bar{v}_2 \cdot \bar{v}_2} \bar{v}_2 = (1,0,1,1) + \frac{1}{3}(1,1,-1,0) = \frac{1}{3}(4,1,2,3).$$

3.a) Se kap 6 i läroboken

b) Bilda matrisen $A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 2 & 0 & 1 \end{bmatrix}$. Då gäller att W är matrisens radrum. Enligt en sats ges

då det ortogonala komplementet av matrisens nollrum. Vi löser ekvationen $A\bar{x} = \bar{0}$:

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 2 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 1/2 & 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \bar{x} = \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 0 \\ -2 \end{bmatrix} s + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} t. \text{ Det ortogonala}$$

komplementet ges alltså av $\text{span}\{(2,1,0,-2), (0,0,1,0)\}$.

4. Först bestämmer vi matrisen för T relativt standardbasen $\{1, x, x^2\}$. Kolumnerna ges av bildernas koordinatvektorer i denna bas.

$$T(1) = 0 = 0 \cdot 1 + 0 \cdot x + 0 \cdot x^2, \quad T(x) = x + 1 = 1 \cdot 1 + 1 \cdot x + 0 \cdot x^2, \quad T(x^2) = (x + 1) \cdot 2x = 2x + 2x^2 = 0 \cdot 1 + 2 \cdot x + 2 \cdot x^2.$$

Detta ger matrisen $\begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}$. Vi vill diagonalisera matrisen. Egenvärdena är 0, 1 och 2.

Vi söker egenvektorer:

$$\lambda = 0: \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 2 & 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} t$$

$$\lambda = 1: \begin{bmatrix} -1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} 1 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} t$$

$$\lambda = 2: \begin{bmatrix} -2 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} 1 & -1/2 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & -2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 1 \end{bmatrix} t$$

Vi väljer $t = 1$ och får basen $\{1, 1 + x, 1 + 2x + x^2\}$ av egenvektorer i vilken matrisen

för T ges av $\begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}$.

- 5.a) Vi visar det som krävs enligt definitionen av en linjär avbildning:

$$1. T(A + B) = A + B - (A + B)^T = A + B - (A^T + B^T) = A - A^T + B - B^T = T(A) + T(B)$$

$$2. T(kA) = kA - (kA)^T = kA - kA^T = k(A - A^T) = kT(A)$$

för alla $A, B \in M_{22}$ och alla reella tal k .

- b) $\ker(T) = \{A : T(A) = 0\} \Rightarrow A - A^T = 0 \Rightarrow A = A^T \Rightarrow \ker(T)$ består av alla symmetriska 2×2 -matriser. Vi kan skriva

$$A = \begin{bmatrix} a & b \\ b & c \end{bmatrix} = a \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} + b \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} + c \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}. \text{ De tre matriserna till höger spänner kärnan.}$$

De är också linjärt oberoende ty om vi sätter högra ledet till $\begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$ fås $a = b = c = 0$.

De utgör då en bas i $\ker(T)$.

- c) Från b) ser vi att dimensionen hos kärnan är 3. Eftersom dimensionen hos M_{22} är 4 ger dimensionssatsen att $\text{rank}(T) = 4 - 3 = 1$.